



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Iustitia Et Iure ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

22 Vtrùm requiratur vt non sit vlla censura irretitus, aut alia inhabilitate affectus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

absque culpa potuit contrahere; tum quia pœna non debetur ante sententiam. Non secundum, quia etiam si expressè renuntiasset, non vacaret: requiritur enim renuntiationis acceptatio facta per Superiorem. atqui tacitum non plus operatur quam expressum. Non tertium, quia reuera non assumptis statum repugnantem, cum actus sit inualidus. Confirm. Secundo ex reg. 52. de reg. Iuris, *Non præstat impedimentum, quod de Iure non sortitur effectum.*

Si vxor ingreditur Relig.

Petes Secundò, Quid si vxor ante consummationem ingrediatur Religionem?

Respondeo, DD. plerique existimant, beneficium nihilominus vacare, ita vt retineri non possit, idque ex d. c. 1. probant. Contrarium tamen alicui verius videri possit ob rationem allatam; tunc enim cessat ratio cur debeat relinquere: vnde nisi per Iudicem priuetur, non tenetur in conscientia. & confirmatur, quia id magis consentaneum verbis illius Canonis & sequentium, si rectè ponderentur. Nihilominus non recesserim facile à sententia communi DD. quæ in huiusmodi vim magnam obtinet.

114 Sponsalia.

Dico Tertio, Si contrahat solum sponsalia, non amittit ipso Iure, quamuis mereatur priuari. est communis DD. Primum patet; tum quia sponsalia solui possunt; tum quia Iura nihil de hoc statuerunt. Secundum patet; tum quia non potest retinere beneficium, si velit promissioni sponsalium satisfacere; tum quia de decorat statum Ecclesiasticum, contrahendo sponsalia retento beneficio.

115 Clericus sacrorum Ordinum.

Dico Quarto, Si Clericus sacrorum Ordinum contrahat matrimonium, non amittit ipso facto beneficium, sed est priuandus. colligitur ex dicto cap. 1. & ita docet ibidem Glossa communiter recepta. Ratio est, quia matrimonium est irritum, & compellendus est manere, in Ordine suscepto, vnde non conueniebat vt ipso facto esset priuatus, ne fortè cogereetur mendicare.

Præbenda laicorum.

Notandum est, hæc esse intelligenda de beneficio propriè dicto, quod competit alicui ratione spiritalis tituli: nam præbendas quasdam temporales ratione paupertatis, vel temporalis administrationis, laici coniugati habere possunt, quales dicuntur esse in Ecclesia Carnotensi S. Martini; vt refert Siluester, v. Beneficium. 3. q. 4.

DUBITATIO XXII.

Vtrum requiratur vt non sit vlla censura irretitus, aut alia inhabilitate affectus.

116 Excommunicatus inhabilis.

Respondeo & Dico Primò, Hoc aded requiri, vt collatio beneficii facta excommunicato excommunicatione maiore, aut suspensò, aut interdico, sit nulla, iuxta communem D. sententiam. De excommunicato habetur c. Postulastis. 7. de Clerico excommunicato. De suspensò probant ex cap. Cum dilectus. 8. de consuetudine. c. Cum inter R. seniore. 16. de elect. & c. Cum bonæ. 8. de atate & qualit. De interdico colligunt ex cap. 1. de postulatione Prælatorum: quamuis ibi non dicatur inhabilis, qui est interdictus, sed qui interdictum violauit. videtur tamen consonum Canonibus, vt etiam ij, qui sua culpa interdictum personale incurrerunt, inhabiles sint: quia qui non possunt præstare officium publicè, vt in Ecclesia fieri solet, par est vt non sint capaces beneficiorum;

vt colligitur ex Canonibus citatis. Dixi, *Excommunicatio excommunicatione maiore*; quia si minore tantum erat excommunicatus, collatio non est ipso facto irrita, sed irritanda; vt patet ex cap. Si celebrat. 10. de Clerico excommunicato. quamuis Glossa & multi alij illud irritanda exponant irrita declaranda. sed in pœnis mitior interpretatio facienda: & odia restringenda, vt habet regula Iuris. vnde hæc sententia videtur verior.

Notandum Primò, Non solum collationem, sed etiam electionem, presentationem & postulationem, excommunicati, suspensi, & interdicti, & resignationem in eius fauorem esse irritam; vt colligunt ex iisdem locis, & alijs multis: & docent communiter DD. Rebuffus, §. Formula dimissoria, num. 24. Couarr. in cap. Alma. 1. p. §. 7. nu. 1. & 2. Glossa in cap. Postquam. 3. de elect. & alij.

Notandum Secundò, Hæc esse intelligenda in omnibus beneficijs, que potestate humana conferuntur, etiam in Episcopatu; quia Canones generaliter de beneficijs loquuntur; nec vllus DD. aliam exceptionem facit: & merito; quia qui minorum capax non est, quomodo maiorum capax erit? Dico, quæ potestate humana conferuntur, vt excludam Papatum; qui non ab hominibus, sed ab ipso Christo Domino confertur ei, qui secundum formam in Ecclesia receptam à Cardinalibus electus fuerit: etiam si ille excommunicatus, suspensus, aut irregularis sit; vt colligitur ex cap. Licet, vbi dicitur: *Ille absque vlla exceptione, ab vniuersali Ecclesia pro Romano Pontifice habeatur, qui à duabus partibus concordantibus electus fuerit & receptus.* vnde aperte sequitur, non obesse illi vllam censuram priorem, neque suam, neque eligentium. Idem de eligentibus statuitur Clement. Ne Romani. §. Ceterum. causa statuendi fuit vt videntur occasiones schismatum, quæ maximè sunt Ecclesiæ perniciose. cessat autem illo casu excommunicatio per seipsum: quia euectus in illam dignitatem non potest amplius lege excommunicationis, vt potè à pari constituta, constringi.

Notandum Tertio, supradicta procedere iuxta communionem DD. sententiam: Nihilominus satis est probabile, etsi suspensio siue ab officio, siue à beneficio faciat hominem indignum collatione noui beneficii, & Canones velint eum priuari, & hac ratione possit dici inhabilis; non tamen ita esse inhabilem, vt collatio sit ipso Iure irrita, & ille teneatur beneficium, etiam post ablatam suspensionem, sponte dimittere. Id enim ex Canonibus non satis potest probari. Solum enim ex illis colligitur, collationem esse irritandam, ipsumque esse priuandum, vt patet singulos expendentem: quæ formulæ loquendi indicant requiri sententiam Iudicis. Vnde in re tam dura & difficili non videntur extendendæ ad priuationem latæ sententiæ, & inhabilitatem absolutam. Quam sententiam veriore esse docet doctissimus Suarez tomo de censuris, partim disput. 26. sect. 3. nu. 7. partim disp. 27. sect. 5. num. 25. Nec obstat cap. Cum bonæ, de atate & qualit. quod maximè videtur vrgere; vbi de quibusdam suspensis Clericis dicitur, quod non licet eis beneficium in suspensione obtentum aliquatenus retinere. Facilis est responsio. Non enim ibi tam ponderat Pontifex quod absolutè in suspensione beneficium obtinissent, quam quod in tali suspensione, nempe

Omnia profusio beneficiaria facta, est irrita.

Episcopatus.

Papatus.

Probabilis sententia.

triennali. in qua per triennium contumaces perstiterant; quod indicant verba illa extrema: *Vnde Archiepiscopo dedimus in mandatis, ut eos pro tanta pertinacia & contemptu Apostolico, beneficijs quæ habent, non differat spoliare.* Quod confirmatur; quia non solum de beneficijs in suspensione obtentis dicit Pontifex eos non posse illa retinere; sed idem omnino dicit de illis, quæ ipsi ante suspensionem habebant. ac certum videtur, quod non tenebantur hæc sponte dimittere. Tantum ergo dicere voluit, fore turpe & scandalosum, si post tantam contumaciam permitterentur suis beneficijs frui, ac proinde à Superiore priuandos. Adde, credibile esse, tanto tempore aliquando officio Ordinum functos, ac proinde factos irregulares, & hac ratione ad noua beneficia factos inhabiles.

Quod diximus de suspensione, idem videtur probabile de interdicto: quia à Canonibus hic minus præsidij. Nam c. 1. de postulat. prælat. quo maximè nituntur, loquitur expressè de violante interdictum, non de eo qui solum interdictus, vt supra infinuatur. Quia tamen cui prohibita est functio aliqua, ei quoque prohibita censetur susceptio eius quod ordinatur ad illam functionem: idè omnis collatio beneficij suspensionis & interdictis facta, merito est irritanda, & ipsi spoliandi; vt colligitur ex cap. fin. de Clerico exc. ministrante. Cùm enim non sint habiles ad officij functionem, non debent admitti ad beneficia, quæ propter officij functionem dantur.

117
Si ignoret
conjuram.

Petes Primò, Quid si prouisus ignoret se excommunicatum, ignorantia probabili, eritne tunc electio & collatio beneficij irrita? Nauarrus in cap. Fratres, de pœnit. dist. 5. n. 45. absque hesitatione docet validam esse: pro qua sententia citat Glossam secundam in c. Apostolicæ 9. de Clerico excommunicato ministrante, Felinum, & Cardinalem. Idem potiori ratione dici potest de suspensio & interdicto. Hæc sententia probabilis est.

Contrariam tamen puto veriore cum Glossa communi, Abbate, & alijs in dictum cap. Apostolicæ; & ita seruat in praxi: nam Papa ad cautelam solet absoluerè à censuris, dum alicui de beneficio prouidet; scilicet ad effectum dumtaxat præsentis collationis consequendum. Ratio est, quia etsi ignorantia excommunicationis valeat ad non incurrendam irregularitatem & alias pœnas, ijs, qui aliquid prohibitum in eo statu fecerint, statutas; non tamen ad habitandum hominem ad ea, ad quæ per illam est inhabilis. vide Couarruuiam in cap. Alma mater. p. 1. §. 7. n. 3.

Petes Secundò, Quid si alicui facta sit collatio ante excommunicationem, qui postea in excommunicatione acceptet, eritne valida acceptatio?

118
Acceptatio
in excom-
municat.
est valida
pro tempo-
re absolut.

Respondeo, Communior sententia DD. est, illam acceptationem in excommunicatione factam valere: quam refert Couarr. l. 3. variarum cap. 16. n. 4. & in c. Alma, supra n. 4. eique fauet praxis, vt ibidem ait. ratio est, quia iam ante excommunicationem censetur illi ius quæsitum per collationem: acceptatio enim, seu consensus non tribuit nouum ius, cum fiat priuata auctoritate; sed solum declarat consensum beneficiarij cupientis collatum sibi ius retinere. Sed hæc ratio non videtur firma; quia etsi per talem collationem acquirat ius ad rem, non tamen in re, nec facit illud suum; ad hoc enim requiritur acceptatio, vt ostensum c. 18. dub. 6. de promissione & donatione: & aperte colligitur ex

cap. Si tibi absenti. 17. de præbendis, in 6. Itaque cùm illo tempore sit incapax noui iuris acquirendi, non videtur acceptatio pro illo tempore esse valida, sed pro tempore, quo desinit esse excommunicatus: tunc enim acceptatio prior, quæ adhuc censetur manere, cùm non sit reuocata, habebit effectum; nec opus erit noua acceptatione. Ita Couarruuias supra. Simile est cùm quis electionem, postulationem, confirmationem, vel gratiam expectatiuam factam sibi ante excommunicationem acceptat in excommunicatione, vel cùm Canonicus senior optat præbendam lautiorè in tali censura. Valer enim talis acceptatio, etsi effectus eius quod est ius liberum, suspendatur vsque ad absolutionem: qua posita, statim sequitur ille effectus absque nouo consensu.

Petes Tertio, Vtrum è contrario, si is qui in excommunicatione est electus aut præsentatus, fiat capax per absolutionem, priusquam acceptet electionem vel præsentationem, acceptatio sit valida? Similiter si collatio facta sit existenti in censura; vtrum valida sit acceptatio facta post absolutionem. Multi DD. putant huiusmodi acceptationem validam esse; imò etiam si acceptaueris electionem, præsentationem, collationem, aut institutionem cum impedimento excommunicationis vel irregularitatis, nihilominus sublato eo impedimento per dispensationem vel absolutionem, illum actum conualescere, & ius tribuere in foro conscientia, ita vt noua electione, præsentatione, aut collatione opus non sit. Ita docent Speculator, Innoc. Hostiensis, Ioannes And. Butrio, Anchar. Sapia, Calderinus, Milis, Felinus, Nauarrus, & Borgasius: quos refert Sancius lib. 8. de dispensationibus disp. 7. nu. 12. eorumque sententiam dicit probabilem ac tutam cum his limitationibus. Primò, Vt impedimentum sit occultum, alioquin actus nullum haberet colorem, sed esset plane irritus in foro externo. Secundò, Vt id in nullo cedat præiudicium. Si enim duo electi essent, præferendus esset qui caret impedimento; quia hic solus absolute ius habet. Tertio, Vt si sciens suum impedimentum, acceptaret collationem beneficij, non solum impetret dispensationem illius impedimenti prioris, sed etiam illius quod incurrit per talem acceptationem. ita enim acceptando beneficij collationem, incurrit vitium intrusio- nis, per quod fit inhabilis ad idem beneficium (etsi non ad alia, vt infra dicitur) vnde etiam eget dispensatione huius impedimenti; qua obtenta poterit beneficium retinere. Quæ sententia sic probari potest. Nam electio illa fuit valida & efficax ex parte eligentium, vt supponitur, (idem dicendum de præsentatione & collatione) sed solum requiritur capacitas in electo. ergo simulatque fuerit capax factus sublato impedimento, ex vi prioris actus ius acquirit: sicut cùm quis acceptat in excommunicatione collationem sibi factam ante excommunicationem, sublato illo impedimento ius acquirit absolutum ex vi illius acceptationis, vt antè dictum est. Deinde, quia electores in priore voluntate manere censentur, cùm illam non reuocant; ergo vis electionis manet: ac proinde poterit eam sublato impedimento valide acceptare. Denique, is cuius professio fuit irrita ob aliquod impedimentum, vt ob defectum ætatis, vel quia nondum completus annus probationis, sublato impedimento potest manere in religione,

119

si electio,
præsent. vel
collatio facta
sit ex-
communic.
& post ab-
solut. acce-
ptatur.

& ratificare suam professionem absque noua admissione Prælati, vt infra c. 41. dub. 7. n. 64. dicitur. ergo similiter in nostro casu sufficit vt impedimento sublato, acceptet apud se electionem vel collationem præteritam. Eandem sententiam tenet Henriquez de excommunicatione cap. 13.

Verius est non esse validam.

Sed contrarium est probabilius, & tenet Nauarrus cap. 27. n. 194. Panorm. cap. Innotuit. n. 11. de electione, & alij passim. Probatur Primò, quia Canones sacri absolute irritam reddunt electionem habentis tale impedimentum, nec meminerunt acceptationis. Deinde, electi, præsentari, vel pronisi in excommunicatione, vel alio impedimento, facile possent differre acceptationem, & interim curare se absolui; & ita nihil illis illud impedimentum obesset: quod videtur contra mentem Canonum. Tertio, quando contractus vel consensus alicuius est irritus ob impedimentum occultum alterius partis, non satis est tolli illud impedimentum, sed opus est, secundum veriore sententiam, nouo consensu alterius; vt patet in contractu matrimonij. ergo similiter hic opus est nouo consensu electorum, quo confirmet priorem actum, aut velint in eo perstare. Quod si impedimentum eis fuerit notum, non opus est nouo consensu, sed sufficit eos sublato impedimento in priore consensu perseuerare, vt docet Panorm. in d. cap. Innotuit. 20. num. 11. de electione. Ex his utrumque soluas rationes sententiæ diuersæ. Ad Primum dici potest, id habere locum quando electores sciunt impedimentum. (quando enim crimen illorum est occultum, non sunt omnino priuari iure eligendi ante sententiam, vt multi probabiliter docent.) secus quando nesciunt: tunc enim error censetur causa consensus, qui proinde illum reddit inualidum ex parte eligentium. Neque est simile quod affertur de acceptatione electionis factæ ante impedimentum.

Ad Secundum, patet ex dictis. Ad Tertium, dicendum infra cap. 41. dub. 7. n. 64.

Præter censuras propriè dictas sunt alia quædam impedimenta acquirendi beneficij, vt Irregularitas, Inhabilitas proueniens ex eo quod quis sit filius hæretici, vel quod ad preces hæretici obtinuerit beneficium; vel quod in beneficio commiserit simoniam; vel quod sit intrusus. Non enim omnis inhabilitas ad beneficia est propriè censura, vel etiam irregularitas, sed sunt quædam inhabilitates ab illis distinctæ, vt patebit ex dicendis.

120 *Irregularitas* Dico igitur Secundò, Etiam requiritur vt non sit irregularis; alioquin collatio erit nulla. Est communis sententia, quam tenet & probat Nauarrus cap. 27. n. 251. & Panor. in cap. Tanta. 18. de excessibus Prælatorum. Ratio est, quia inhabilis ad vnum, est inhabilis ad ei annexum: at irregularis est inhabilis ad Ordines & eorum vsum, ergo etiam ad beneficium Ordini annexum. Deinde irregularis in Iure dicitur egere dispensatione, etiam ad beneficiū simplex, vt patet Can. Studeat. d. 50. & c. 2. de Clerico pugnante in duello. Confirmatur, quia collator non intendit conferre, nisi secundum Canones; ergo cum subest irregularitas, deest ei intentio conferendi, ac proinde collatio est irrita: sicut impetratio gratiæ est irrita, quando celatur illud quod impediret concessionem.

Dices, has rationes non conuincere. Nam irregularis non est inhabilis ad recitandum priuatim

Officium diuinum: at multa beneficia non requirunt amplius; vel si quid amplius oneris habeant, (v.g. aliquot Sacra) id potest præstari per alium; ergo saltem talium beneficiorum nõ erit incapax. Deinde etsi irregularis sit inhabilis ad Ordines, non tamen collatio Ordinum ipsi facta est irrita; ergo similiter etsi dicatur inhabilis ad beneficiū, collatio beneficij non erit irrita. Vt enim dicatur quis inhabilis, sufficit vt habeat tale impedimentum, cum quo non possit sine peccato obtinere. Nec refert quod isti Canonibus dicatur egere dispensatione; tum quia ibi agitur de clerico homicida, (homicidium autem peculiari ratione impedit collationem & retentionem beneficij, non solum ob irregularitatem, sed quia Canones iubent illum priuari, vt patet cap. 1. de homicidio, in 6.) tum quia sine dispensatione nullus irregularis potest licitè beneficium obtinere aut retinere. Nec obstat quod Canones vetent talibus dari beneficia: quia inde tantum sequitur id esse illicitum, non autè esse irritum. Imò non est censenda irrita collatio ex vi alicuius prohibitionis, nisi expressè addatur, vt si contrarium factum sit, censetur irritum & inane, vt expressè habetur cap. Si soli 6. de præbendis, lib. 6. Atqui nullus est Canon, qui habeat clausulam irritantem: ergo. Denique non videtur confirmatio, quia error, qui non est circa causam principalem donationis vel contractus, non reddit illum irritum, vt ostensum est c. 17. dub. 5. Itaque non desunt graues DD. qui doceant hanc collationem non esse irritam, sed irritandam à Superiore. Ita expressè Innoc. in cap. Cum nostris, de concess. præbendæ: vbi dicit, quod homicida & alij irregulares sine dispensatione iuste tenent dignitates suas, quousque renuntient, vel deponantur, etiamsi tales essent tempore collationis vel electionis. Et Petrus de Ancharana in reg. Peccati venia. in 1. Opp. lib. 6. Illud autem certum est, quod si homicida promoueat ad beneficium, recipit inulm. Quod confirmat ex Innoc. supra. Idem docet Felinus in cap. Inquisitionis, n. 6. 7. 8. de accusat. vbi præter prædictos citat pro hac sententia Rotæ Decisiones & Calderinum. Eandem sententiam expressè docet Glossa Raimundi, & Siluester v. Excommunicatio, 4. n. 4. illam Glossam adducens. Sequuntur aliqui recentiores: & quidam expressè dicunt, in rigore Iuris hanc sententiam esse probabilem. Et iuxta illam peccaret quidem irregularis beneficium acceptando, vel retinendo, solum tamen egeret dispensatione irregularitatis ad illud licitè retinendum.

Nihilominus in praxi sentio adhærendum nostræ assertioni tamquam securiori, etsi rationes supradictæ illius non omnino conuincant. Primò quia est communis, à qua non facile recedendum in praxi. Secundò, quia videtur omnino consentanea praxi & stylo curiæ Romanæ: stylus autem seu consuetudo curiæ in iudiciis, Ius facit. Tertio, quia Canones facile ita possunt intelligi, & plerique DD. ita eos intellexerunt. Non enim antiquiora illa Iura ita distinctè & discretè omnia exprimunt; sed satis est vt dicant, talem non posse beneficium obtinere. Ex communi autem sententia DD. facile nascitur consuetudo, quæ instar Iuris habeat.

Notandum tamen Primò, Eum, qui sacro Ordine diaconatus vel subdiaconatus est initiatus, secundum quid, posse fieri irregularem ad suscipiendum sacerdotium;

tium; ita tamen vt non sit irregularis ad functionem Ordinis suscepti, v. g. ad canendum Euangelium vel Epistolam: & Sacerdotem amissis aliquot digitis fieri posse inhabilem ad celebrandum; ita tamen vt maneat idoneus ad audiendas confessiones; quo euentu poterit ei conferri beneficium, quod non requirit aliud ministerium, quam illud ad quod ille aptus remansit, vt rectè Nauarr. sup.

Reualidatio tituli.

Notandum Secundò, Quando titulus inualidè collatus fuit ob censuram, irregularitatem vel inhabilitatem, quæ per Episcopum tolli poterat, Episcopum, sublata illa inhabilitate, non posse titulum reualidare, si prima collatio ad Pontificem pertinebat: hæc enim reualidatio fieri debet per eum, cuius est beneficium primò conferre. Si tamen iusta causa sublit, vt si esset vir bonè meritus, & pro ratione sui status indigens, & cui sine scandalo vix liceret beneficium deserere, quiq; ob paupertatem non posset commodè Romam confugere, posset Episcopus ei titulum reualidare ex tacito quodam S. Sanctitatis consensu, vt multi recentiores tenent, teste Henriquez cap. 14. de excommunicatione. Idem dicendum putant aliqui, & potiori ratione, si iusta causa sublit, & collatio ad alium pertineat, apud quem iste infamaretur si se aperiret; id enim suadere æquitatem, (præsertim cum prior quantum in se est, suam collationem iam antè in illum fecerit) & meritò posse præsumi hanc esse S. Sanctitatis mentem, quæ in hoc casu titulum reualidare potest. quare si ille non potest Romam confugere, concedi Episcopo, sicut in casu priore.

121
Hæretici & filij eorum.

Dico Tertio, Omnes hæretici, credentes, receptatores, defensores, & fautores, ipsorumque filij & nepotes per lineam masculam, sunt inhabiles ad omne beneficium Ecclesiasticum & officium publicum: item qui ad preces talium Ecclesiasticum beneficium scientes obtinuerunt, sunt inhabiles ad illud & ad alia omnia. Prior pars habetur c. Quicumque. 2. §. Hæretici, & c. Statutum. 15. de hæreticis, in 6. Altera habetur d. cap. Quicumque. §. Ad hæc, eodem.

Quorum hæreticorum filij.

Notandum Primò, Quod hic de filiis & nepotibus hæreticorum, credentium, fautorum, &c. dicitur, esse intelligendum de filiis eorum, quos tales adhuc esse, vel in tali statu decessisse constat, non autem eorum, quos constat esse emendatos; vt expressè habetur cap. Statutum. Imò quidam recentiores requirunt vt parentes sint damnati de illo crimine; quia cap. Statutum, dicitur, *Qui tales esse, vel tales etiam decessisse probantur.* vbi videtur requiri vt id probatum sit in iudicio, quæ sententia non displicet quibusdam in iis locis, vbi ob multitudinem hæreticorum non censetur infamia esse filium vel nepotem hæretici, secus verò in aliis. Sed reuera non est ea mens Canonis: si enim ageretur de probatione in iudicio, dicendum erat non qui tales esse vel decessisse probantur, sed probati legitime fuerint; debuisse enim probatio præcessisse: idque non in solis defunctis, sed etiam in viuentibus. Vnde nec filij hæreticorum viuentium essent incapaces, nisi in iudicio probatum sit parentes iam esse hæreticos, & fuisse tales ante filiorum procreationem. probantur ergo idem est quod noscuntur, ita vt publicè de eorum hæresi constet. quæ forma loquendi valdè frequens est B. Gregorio, quem alij Pontifices libenter sequuntur. Itaque comprehenduntur omnes illi, quos

passim constat vel adhuc tales esse, vel tales decessisse. Præterea illud intelligendum de filiis post hæresim natis, vt docet Simanchas in Enchir. c. 36. & alij. hi enim soli labem, sui ortu à tali parente contrahere videntur. Qui autem antè nati sunt, non censentur per hæresim parentis superuenientem inquinari. Denique de iis, quos constat filios esse talium; si enim res sit occulta, non adfert illis infamiam. Addunt tamen quidam, etsi supradicti filij sint inhabiles ad beneficia, posse tamen ordinari, quia Iure non prohibentur. Sed credo styllum Curie obstare, qui seruari debet. Imò si quis bonè aduertat, deprehendet ipsum Ius obstare. Nam d. §. Hæretici, dicitur: *Ad nullum beneficium seu officium publicum admittantur, quod si secus factum fuerit, decernimus irritum & inane.* At nomine officij publici, etiam Ordines continentur. Vnde suspensus generatim ab Officio, est suspensus ab Ordinibus, etsi non sit suspensus à beneficio. Addo nullam esse rationem admittendi ad Ordines, præsertim sacros, eos qui ab omni officio publico, vt Iudicis, Notarij, Aduocati, &c. excluduntur. vide Glossam ibidem.

Posse ordinari.

Notandum Secundò, Si mater sit hæretica, pater autem non sit, tunc nepotes non sunt inhabiles, sed filij soli. cap. Statuimus, supra.

Notandum Tertio, Hanc pœnam extendi ad eos, qui hostiliter insecti sunt Cardinales vel Episcopos, & ad filios nepotesque illorum, c. Felicis, de pœnis, in 6. & Clement. 1. de pœnis.

Dico Quarto, Triplex simonia inducit inhabilitatem ad omnia beneficia; nimirum simonia confidentiæ, simonia in electione Papæ, & in examine ad parœcias. de quibus infra c. 35. nu. 147. & 148. alia autem simonia realis in beneficiis inducit inhabilitatem solum ad idem beneficium in quo admissa est, non ad alia; de quo vide infra cap. 35. nu. 139.

122
Inhabilitas ad omnia.

Dico Quintò, Intrusio in beneficium adfert etiam inhabilitatem ad idem beneficium; non tamen ad alia. Colligunt id DD. ex variis textibus Iuris Canonici, vt videre est apud Felinum cap. In nostra. 32. n. 11. de rescriptis. & cap. Veniens. 15. notab. 2. de accusationibus. Est autem *Intrusio* in beneficium, (vnde quis dicitur intrusus) cum quis sciens absque canonico titulo beneficium accipit aut retinet: vel cum quis accipit aut retinet beneficium sciens nullum ius (saltem perfectum) sibi in eo competere, vt ex multis probat Couarr. l. 3. variarum, c. 16. n. 7. Hoc autem fit multis modis, vt refert Felinus locis citatis, Rebuffus in Praxi beneficiorum, Regula de subrogandis, Glossa 4. Ludouicus Gomez. in Regulam de trienniali possessore, 47.

123
Intrusio.

Primus est, cum quis non Superioris, sed sua vel parentum auctoritate occupat beneficium: vt sunt illi, qui nullum habent titulum, iuxta Innoc. in cap. Nihil, de electione. Hos enim esse inhabiles ad illud, colligunt ex cap. Adaures. 3. de excessibus Prælatorum, vbi tales per censuras dicuntur cogendi dimittere beneficium sic occupatum. & cap. Quia diuersitatem. §. de concess. præbendæ. dicitur, cum qui sine collatoris auctoritate se intruserit, cogendum dimittere, etiam si à Sede Apostolica confirmationem obtinuisset; scilicet non facta mentione intrusionis, vt notat Glossa.

Secundus est, cum is, contra quem est lata sententia depositionis, à qua non est appellatum, reti-

net beneficij possessionem. Ita Innoc. in cap. Qualiter, 24. de accusationibus. Hic enim propria auctoritate beneficium retinet.

Tertius modus locum habet in tribus casibus. Primus est, cum quis electus dumtaxat, ingerit se ante confirmationem electionis, administrationi, tamquam verus possessor. Secundus est, cum quis est confirmatus, sed illa confirmatione à Superiore cassata, retinet adhuc administrationem. Tertius casus est, cum presentatus seu nominatus ingerit se administrationi ante institutionem.

In primo casu est priuatus ipso facto omni iure quod per electionem habebat; vt patet per cap. Auaritia 5. de electione, in 6. quod Glossa v. Priuatos, cum Ioanne Andrea & Ioanne Monacho intelligit de eo, qui quæsito aliquo colore administrationi se ingerit. v. g. sub ficto titulo æconomi aut procuratoris, secus de eo, qui absque huiusmodi colore id facit. hunc enim tantum esse per sententiam priuandum suo iure per electionem obtento.

In secundo & tertio casu solum videtur priuandus per sententiam. id enim aperte insinuat Glossa & Auctores citati: cum dicunt, etiam electum administrationi se ingerentem ante confirmationem, iure antiquo non fuisse priuatum, sed solum priuandum per sententiam. ergo cum ius nouum in cap. Auaritia, solum disponat de electo, non autem de presentato vel confirmato, cuius confirmatio est cassata, non erit pœna electi ad hos extendenda, sed solum pœna Iuris antiqui, quod iubet tales priuari per sententiam, iuxta Glossam. Confir. Quia cap. Cum iam dudum. 17. de prebend. & dignit. & cap. Bonæ. 1. de electione, quæ maximè huc pertinent, solum iubent tales priuari. Rebuffus tamen supra nu. 8. dicit, intrusum in prædictis tribus casibus esse ipso iure priuatum omni iure quod habebat; idem tenet Ancharanus consil. 51. Sed fortè solum volunt, talem non posse beneficium illud obtinere, nisi cum eo dispensetur ob quamdam inhabilitatem illa sui intrusione contractam. Aliud enim est fieri inhabilem, aliud ius acquisitum amittere, vt etiam docet Couarr. supra n. 7.

Quartus modus est, cum quis accipit titulum & possessionem à non habente potestatem; vt si alius erat collator: vel si iste à quo accepit, erat nominatum denuntiatus de excommunicatione aut suspensione ab officio. Colligitur ex cap. Quia diuersitatem. 5. de concess. prebend. & cap. fin. de excessibus Prælatorum.

Quintus est, cum quis accipit beneficium, quo alter iniuste & præter ordinem Iuris est priuatus, cap. fin. de excessibus Prælatorum.

124

Sextus est, cum quis vi occupat possessionem beneficij, cap. Eum qui. 18. de prebend. in 6. Hic perdit omne ius quod in beneficium illud per electionem, presentationem, aut collationem habebat, vt ibidem dicitur. Aduerte tamen, hunc non dici propriè intrusum, si antea collationem habebat, sed violentum, vt notat Dominicus in cap. Eum qui. & Ioannes Milis in Repertorio, v. Intrusus videtur: si tamen beneficium sic occupatum retinuerit, dicitur intrusus secundum eosdem, quia ius omne amisit. Sed hoc bene refutat Couarr. de sponsal. p. 2. cap. 6. §. 8. num. 8. quia non tenetur dimittere beneficium ante sententiam, sicuti nec in alijs casibus, vbi priuatio

Si habebat collationem.

beneficij obtenti ipso facto ob crimen statuitur. Vide supra cap. 29. dub. 8. num. 63. Quod si beneficium à nemine possidebatur, & is cui collatio facta est, possessionem vacuum propria auctoritate apprehendat, non incurret pœnam cap. Eum qui; nec amittet ius suum. quia hoc cap. in illo casu non loquitur, sed tantum cum alter è possessione est deiciendus, vt ex communi sententia DD. tradit Couarr. lib. 3. variarum, cap. 16. nu. 7. Simili modo legatarius propria auctoritate occupans rem sibi legatam, etiam post aditam hereditatem, prius tamen quam possessio ab herede fuerit apprehensa, non amittit ius quod in ea re habebat, vt docet Glossa in L. Non est dubium, C. de legatis. secus si possessione iam apprehensa, vt patet ex dicta L. Non est dubium. An autem qui ita beneficij possessionem accipit, possit puniri, & an ea possessio habeat effectus veræ possessionis, vide Couarr. n. 8. supra.

Septimus est, cum quis sine canonico & legitimo titulo scienter beneficij collationem & possessionem accipit. ita Rebuffus supra n. 5. & Nauar. cap. 27. n. 194. vt si quis in excommunicatione vel irregularitate sciens beneficium accipiat. Hunc Nauar. dicit fieri inhabilem ad idem beneficium impetrandum: vnde non solum egere dispensatione ratione censuræ, sed etiam rehabilitatione ratione illius intrusionis contracta. non tamen efficitur quis intrusus, si electionem vel presentationem in excommunicatione sciens accipit: hoc enim non est accipere beneficium.

Octauus est, cum quis electioni per abusum laicorum de se factæ consentit. Hic fit inhabilis non solum ad idem beneficium, sed etiam ad alia omnia; etiam si nec collationem nec possessionem acceperit. ita habetur cap. Quisquis. 43. de electione. Hic tamen propriè non est intrusus; quia nondum occupat beneficium.

Notandum est, Et si in prædictis modis non semper incurritur priuatio Iuris acquisiti ipso facto, sed solum vbi id à sacris Canonibus inuenitur statutum: tamen incurritur inhabilitas ad idem beneficium obtinendum; ita vt in impetratione talis beneficij debeat fieri mentio intrusionis, vel certè ante impetrationem curanda rehabilitatio: alioquin gratia seu collatio erit irrita; vt docet Nauar. cap. 27. num. 194. Rebuffus supra, n. 26. & probat Felinus in cap. Postulasti. 27. nu. 14. 15. 16. de Rescriptis: quem sequuntur alij.

DVBITATIO XXIII.

Vtrum requiratur morum probitas.

Respondeo & Dico Primò, Iure naturæ requiri morum probitatem, scilicet vt non sit deditus grauibus peccatis, nec infamis. Ratio enim dicitur, ministros Dei & Ecclesiæ maximè debere virtutibus esse ornatos, cum monitis, exemplis, & pijs precibus alios debeant in pietate promouere. Dominus quoque Matth. 24. requirit vt sint prudentes & fideles: fidelitas autem in munere Ecclesiastico, potissimum in charitate fundatur; vnde c. 7. Cum in cunctis. de electione, ex Concil. Lateran. In cunctis sacris ordinibus & Ecclesiasticis ministris, ætatis maturitas, grauitas morum, & literarum scientia sum inquirenda. & Conc. Tridentinum sess. 24. cap. 12. de reform. morum,

125
Probitas
requiritur.